

Plan van Aanpak Kockengen Waterproof

Projectnaam: Kockengen Waterproof
Projectstatus: majeur project
Datum en versienummer: 26 juli 2012, definitief
Auteur: Erik Broeke en Marian Bootink

1. Inleiding/aanleiding

In Kockengen zakt de veenbodem met 1,9 tot 3,7 cm per jaar. Deze bodemdaling leidt in delen van het dorp tot schade aan ondergrondse en bovengrondse infrastructuur en tot water op straat. De gevolgen van de bodemdaling zijn in het verleden steeds opgevangen door instelling van een lager oppervlaktewaterpeil door het Hoogheemraadschap. Dit heeft nu geleid tot de situatie dat verdere daling van het oppervlaktewaterpeil zal resulteren in schade aan funderingen van woningen. In een aantal situaties is dat al kritiek. In het afgelopen jaar is nader onderzoek uitgevoerd naar de exacte problemen. Dit onderzoek heeft de huidige situatie in beeld gebracht. Naar verwachting zullen de problemen de komende jaren groter worden voor Kockengen, niet alleen door de aanhoudende bodemdaling, maar ook door de voorspelde klimaatverandering waardoor het vaker extreem zal regenen.

De gemeente erkent het probleem. En ook al kent het probleem verschillende probleemeigenaren, de gemeente neemt het initiatief en de regie om tot een oplossing te komen. De eerste stap is dit plan van aanpak en het raadsvoorstel om deze aanpak te bekrachtigen en projectbudget vrij te maken. De omvang van het probleem, een nadere inventarisatie van verantwoordelijkheden tussen diverse overheden en particulieren, de diverse oplossingsrichtingen, de kosten en de dekking daarvan zijn allesbepalende factoren. De gemeenteraad besluit in latere instantie (2^e helft 2013) over het uitvoeringsplan voor de aanpak van het openbaar gebied in de kern Kockengen.

2. Doelstelling

Kockengen Waterproof heeft als hoofddoelstelling het in gezamenlijke verantwoordelijkheid waarborgen van een bewoonbaar Kockengen en de daarmee gemoeide beheer- en onderhoudskosten zo beperkt mogelijk te houden. Voor de korte termijn dienen daarvoor urgente knelpunten opgelost te worden. Voor de langere termijn moeten meer structurele oplossingen worden ontwikkeld.

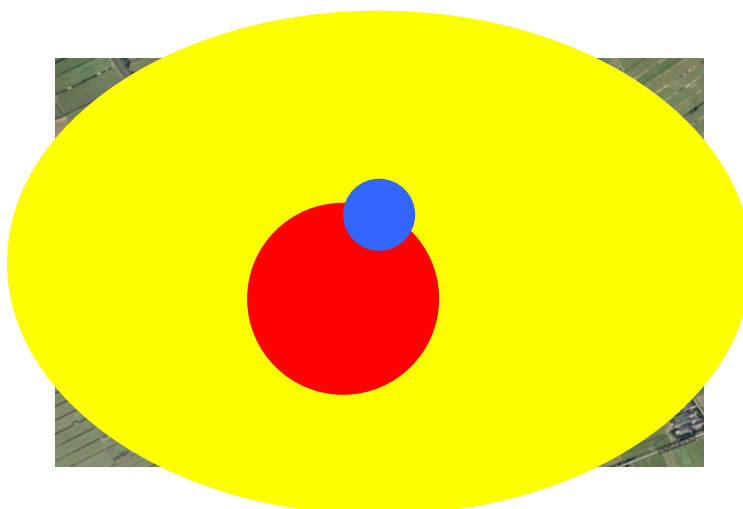
Om deze hoofddoelstelling te verwezenlijken zijn drie deelprojecten nodig die in onderstaande schema globaal zijn weergegeven. De drie deelprojecten hangen sterk met elkaar samen en hebben invloed op elkaar.

Waterproof Kockengen

In onderstaande figuur is de globale gebiedsgrens aangegeven van de drie deelprojecten:

Gebied Deelproject 1: Bebouwd gebied Kockengen
Gebied Deelproject 2: Polder Kockengen
Gebied Deelproject 3: Toekomstige gebied 4 ^e Kwadrant

3. Opdracht

Deelproject 1: Prioritaire aanpak korte termijn

De opdracht is het maken van een concreet plan voor het oplossen van de situaties met ernstige overlast als gevolg van de bodemdaling in de kern van Kockengen.

De opdracht is geslaagd als:

- Er breed draagvlak is onder de inwoners van Kockengen voor de prioriteitenlijst met aan te pakken locaties voor de komende 10 jaar;
- De gemeenteraad instemt met de dekking voor het voorgestelde uitvoeringsplan.

1. Deelproject 2: Kockengen Waterproof

De opdracht is om een langetermijnvisie te maken voor het gebied van Kockengen en de omliggende polder gericht op de problematiek van water en bodemdaling.

De opdracht is geslaagd als:

- Er een (zoveel mogelijk) gedeelde probleemdefinitie ligt;
- Er (in zo hoogst mogelijke mate) gedeelde doelen zijn geformuleerd;
- Er breed draagvlak is voor de ontwikkelde lange termijnvisie;
- Er een convenant getekend wordt t.a.v. de gemeenschappelijke “agenda Kockengen” door waterschap, provincie en gemeente.

2. Deelproject 3: duurzame ontwikkeling 4^e Kwadrant

De opdracht is te waarborgen dat de mogelijke ontwikkeling van het 4^e kwadrant leidt tot een inrichting die dusdanig rekening houdt met de bodemdalingproblematiek dat de infrastructuur, (nat en droog en boven en onder de grond) aantoonbaar duurzaam tegen normale tarieven beheerd kan worden.

De opdracht is geslaagd als:

- Er een gezamenlijk (gemeente, waterschap) programma van eisen is geformuleerd dat waarborgen geeft voor de genoemde eis.
- Het genoemde programma van eisen ruimte biedt aan een ontwikkeling zoals in het bestemmingsplan is opgenomen.

4. Resultaat

Deelproject 1: Notitie met huidige knelpunten (en onderbouwing) en een door de gemeenteraad vastgesteld maatregelenprogramma met bijbehorende dekking.

Deelproject 2: Langetermijn agenda welke is afgestemd met provincie en waterschap, met kaart, mogelijk in de vorm van een convenant.

Deelproject 3: Notitie met kader, programma van eisen en evt. kaart voor de ontwikkeling van het 4e Kwadrant

5. Plangrenzen

Als principes gelden met name: efficiënt, duurzaam, samenwerking en regie

- Er zal zo efficiënt mogelijk gewerkt worden waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de beschikbare kennis en ervaring van de eigen organisatie en van naastgelegen gemeenten en bij deelproject 2 ook van de kennis en ervaring van HDSR en provincie. Dit houdt in dat eigenlijk geen tijd en geld wordt gestoken in nader onderzoek.
- Efficiëntie komt ook tot uiting in de prioritering t.b.v. het maatregelenprogramma. Middelen zijn beperkt. Niet alles kan, niet alles kan snel. Locaties met de meeste overlast worden aangepakt, maar vooral die, of het eerst die waar ook om andere redenen investeringen aan bv. weg of riolering nodig zijn.
- De duurzaamheid komt tot uiting in de lange termijn aanpak waarbij het gaat om Kockengen waterproof te maken en te houden tegen aanvaardbare beheer- en onderhoudskosten
- Samenwerking is noodzakelijk binnen de eigen organisatie en met de partners om de werkzaamheden zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Hiervoor is ook de samenwerking en afstemming met de bewoners noodzakelijk en waarvoor een apart communicatieplan wordt opgesteld.
- De gemeente neemt de regie door dit project actief op te pakken en te organiseren, voor de bewoners en de betrokken partners. Daarbij zal zij helder maken welke verantwoordelijkheden zijzelf maar ook bewoners en partners hebben.

Deelproject 1:

Binnen deelproject 1 wordt afstemming gezocht met de verschillende werken die al gepland zijn ten aanzien van bijvoorbeeld weg- of rioleringswerkzaamheden in Kockengen. Deze worden op elkaar afgestemd en zo mogelijk gecombineerd. Het project Kockengen Waterproof wordt daarmee als het ware een paraplu-project.

Deelproject 2:

Voor deelproject 2 wordt afstemming gezocht met de plannen die reeds zijn opgesteld voor het gebied, zowel van gemeente als van waterschap en provincie. Te denken valt aan structuurplannen, structuurvisie, waterhuishoudingsplan, watergebiedsplan etcetera. Deze bepalen de autonome situatie voor het gebied Kockengen.

Deelproject 3:

Voor het 4^e Kwadrant zijn reeds de nodige plannen en visies neergelegd alsmede een bestemmingsplan. Binnen dit deelproject wordt dat als basis gebruikt om naar een concretere invulling van programma van eisen te komen. Er wordt in het kader van Kockengen Waterproof geen nieuw/aangepast bestemmingsplan opgesteld.

6. Projectplanning en fasering

De volgende planning is de inzet, uitgaande van de vaststelling van dit plan van aanpak door het college in september 2012.

	2	0	1	2	2	0	1	3											
	a	s	o	n	d	j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d		
Deelproject 1	S																		
Deelproject 2	S																		
Deelproject 3	S																		

In onderstaande overzicht zijn de belangrijkste mijlpalen per deelproject weergegeven:

Deelproject 1 Prioritaire aanpak. september: - start november: - prioritering knelpuntlocaties - keuze aanpak ophogen Januari 2013: - communicatieplan - ambtelijke afstemming april 2013: - bestuurlijke afstemming - bewonersvoorlichting - goedkeuring college Juni/juli 2013: - raadsbesl. budget/fasering - start uitvoeringsprogramma	Deelproject 2 Kockengen Waterproof september: - start december/januari - workshop of charette autonome situatie april/mei 2013 - workshop of charette scenario's juni/juli 2013 - opstellen agenda - ambtelijke afstemming September/oktober 2013 - bestuurlijke afstemming agenda (convenant)	Deelproject 3 Duurzame ontwikkeling 4^e Kwadrant september: - start September/ november - scenariobeschrijving Januari/ februari 2013 - ambtelijke keuze Maart 2013 - bestuurlijke afstemming
---	---	--

Tijdens de uitvoering van de verschillende deelprojecten zal regelmatig onderlinge afstemming en koppeling plaatsvinden door de projectmanager. Zodra resultaten beschikbaar komen uit deelproject 2 kan dit gevolgen hebben voor de aanpak en de acties uit deelproject 1.

In de volgende tabellen wordt per deelproject een inschatting van uren en kosten gemaakt. Gezien de beperkte capaciteit binnen de gemeente om aan dit project te werken wordt gekozen voor met name een inhoudelijke inzet van het gemeentelijk apparaat. Dit borgt tegelijkertijd op lange termijn de

aanwezige kennis binnen de gemeente. Voor de regie wordt voorgesteld deze extern te zoeken, waarbij specifieke kennis en ervaring met bodemdalingproblematiek essentieel is. Zie ook bij projectorganisatie.

7. Begroting

In het voorgaande hoofdstuk is weergegeven welke interne inzet wordt voorzien voor de drie deelprojecten. In bijgaande tabel zijn de kosten van derden weergegeven voor de projectleiding en organisatie, maar nog zonder de uitvoeringskosten van deelproject 1!

Deelproject 1	
<u>Prioritaire aanpak.</u>	
extra kosten:	2.000 euro :inhuur experts
externe inhuur:	33 dagen : ca. 30.000 euro

Deelproject 2	
<u>Kockengen Waterproof</u>	
extra kosten:	2000 euro : inhuur voorzitter charettes
externe inhuur:	34 dagen ca. 30.000 euro

Deelproject 3	
<u>Duurzaam inrichten 4e kwadrant</u>	
extra kosten:	1000 euro : inhuur experts
externe inhuur:	19 dagen ca. 18.000 euro

Voor deelproject 1 wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de gemeentelijke planning van riolerings- en wegwerkzaamheden. Met de nutsbedrijven wordt eveneens naar afstemming met hun werkzaamheden gezocht, evenals met die van het waterschap. Bestaande budgetten worden zo optimaal benut. Extra uitvoeringsbudget is met name nodig om de werkzaamheden aan te passen aan de specifieke (bodem-)omstandigheden, om de investeringen zo duurzaam mogelijk te maken en omdat de investeringen vanwege de overlast eerder nodig zijn dan bij gebruikelijke beheercycli. Bij het ontwikkelen van de scenario's worden de budgetten in beeld gebracht.

De totale begroting voor de projectkosten bedraagt € 83.000,-.

Daarnaast worden subsidiemogelijkheden onderzocht van:

- Operationeel Programma West-Nederland 2007-2013 'Kansen voor West'. De pot is nu waarschijnlijk leeg maar in 2014 komt er hoogstwaarschijnlijk een nieuwe openstelling.
- Uitvoeringsverordening subsidie inrichting landelijk gebied provincie Utrecht - provincie Utrecht

Voor deelproject 2 en 3 (begroot op 32.000 + 19.000) wordt gezocht naar een financiële bijdrage voor de planvorming door waterschap en provincie.

8. Projectorganisatie

Projectgroep, stuurgroep en klankbordgroep

Bij de start van het project wordt een projectgroep, stuurgroep en klankbordgroep ingesteld die grotendeels over de drie deelprojecten werken maar waarbij telkens een andere focus wordt gelegd.

- De projectgroep organiseert en verzorgt de feitelijke 'dagelijkse' werkzaamheden, adviseert de stuurgroep en draagt zorg voor het uiteindelijke resultaat.
- De stuurgroep bewaakt het project, stuurt zo nodig bij en controleert de voortgang en resultaten. Zij stelt de kaders en neemt de besluiten, of accordeert de stukken die ter besluitvorming aan bevoegd gezag worden voorgelegd.

- De klankbordgroep levert input voor de planvorming en adviseert over het uiteindelijke resultaat aan de projectgroep en de stuurgroep.

Opdrachtgevers en -nemer

Daarnaast is er een bestuurlijke en een ambtelijke opdrachtgever en een ambtelijk opdrachtnemer (tevens projectmanager):

- De bestuurlijke opdrachtgever voor dit project is Pieter de Groene, portefeuillehouder van o.m. water. Hij is eindverantwoordelijke voor het project. Zijn taken zijn:
 - Goedkeuring eindresultaat
 - Beslist over eventuele wijzigingen
 - Decharge project
- De ambtelijke opdrachtgever is Hans Berkel, afdelingmanager van Wijken en kernen. Hij is verantwoordelijk voor een gunstig klimaat waarin het project goed kan functioneren. Zijn taken zijn:
 - Projectmedewerkers benoemen (alloceren)
 - Optreden in conflictsituaties
 - Contactpersoon Managementteam
 - Decharge project
- De ambtelijk opdrachtnemer/projectmanager is Erik Broeke, beleidsmedewerker bij Wijken en kernen. Hij is verantwoordelijk voor het totale projectresultaat en dagelijkse leiding. Tevens eerste aanspreekpunt en verantwoordelijk voor bewaking voortgang en resultaat. Tot zijn taken behoren:
 - Opstellen plan van aanpak
 - Inrichten projectorganisatie
 - Interne afstemming
 - Afstemming met waterschap, provincie en andere betrokkenen
 - Aansturen inhuur externe partij
 - Bewaken voortgang
 - Financieel beheer
 - Afronding project

Vanwege de lopende activiteiten en verplichtingen van de eigen dienst, is het voorstel om de inhoudelijke regie extern uit te vragen. De externe partij zal zorg dragen voor de inhoudelijke projectleiding. Deze partij heeft aantoonbare deskundigheid en ervaring op het gebied van projecten rond bodemdalingsproblematiek .

- De externe projectleider is onder meer verantwoordelijk voor:
 - Nakomen van gemaakte afspraken
 - Nakomen van goede en realistische planning
 - Uitnodigingen en agenda's voor overleggen
 - Beknopte verslagen en notulen
 - Binnen afgesproken budgetten blijven
 - Inhoudelijke vergaring en bundeling interne kennis
 - Ondersteuning van de ambtelijk opdrachtnemer
 - Inhoudelijke analyse en voorstellen voor oplossingen
 - In overleg met opdrachtnemer overleggen met externe betrokkenen
 - Opstellen van conceptnotities en in overleg afronden tot definitieve notities.

De projectgroepleden (zie voorstel hieronder) zijn verantwoordelijk voor hun eigen onderdelen (zie ook 9.4) en ondersteunen daarmee de projectmanager. Zij zijn verantwoordelijk voor de inhoud en houden zich aan afgesproken plannings. Bij wijzigingen of onvoorziene zaken is de projectmanager hun eerste aanspreekpunt.

Informatie

De benodigde informatie wordt digitaal met elkaar gedeeld. Voor interne projectgroep/stuurgroepleden wordt een map ingericht op netwerk van Stichtse vecht Onderzocht wordt of projectdocumenten met externe betrokkenen via een internetpagina (met of zonder wachtwoord) kunnen worden gedeeld.

Overlegstructuur

Projectgroepoverleg. Gedurende het project wordt regelmatig projectgroepoverleg gevoerd. De projectgroep bestaat uit een kerngroep, agendaleden en mensen die tijdelijk worden ingezet en mensen die op uitnodiging worden gevraagd het overleg bij te wonen.

Het doel van het projectgroepoverleg is om de voortgang van het project te bespreken, deelproducten/ notities te bespreken en acties af te stemmen. Dit overleg zal ongeveer maandelijks plaatsvinden met in ieder geval de kerngroep. De externe projectleider is verantwoordelijk voor de uitnodigingen en de agenda.

Opdrachtgeveroverleg: Zo mogelijk tijdens reguliere "PHO's" wordt de voortgang besproken door projectmanager, de ambtelijk opdrachtgever en de bestuurlijke opdrachtgever.

Stuurgroepoverleg: Bij aanvang van het project wordt aan de hand van mijlpalen per deelproject een vergaderschema opgesteld en gedeeld met de stuurgroepleden. De voortgang wordt besproken en er worden besluiten genomen over de (tussen)resultaten.

Klankbordgroepoverleg: Bij aanvang van het project wordt aan de hand van mijlpalen per deelproject, een vergaderschema opgesteld voor de klankbordgroep.

Leden projectgroep, stuurgroep en klankbordgroep

		Deelproject 1	Deelproject 2	Deelproject 3
Projectgroep :	Kerngroep	- proj. manager - med. wegen - med riolering - financiën - externe inhuur	- proj. manager - Ontwikkelmanager (afd Ontwikkeling) - gebiedsregisseur - externe inhuur - HDSR - Provincie	- proj. manager - ontwikkelmanager (afd ontwikkeling) - gebiedsregisseur - externe inhuur - HDSR
	Agendaleden/ ad hoc inzet	- communicatie - ecologie - gebiedsregisseur - HDSR	- communicatie - med. riolering - financiën - ecologie	- med. wegen - med. riolering - communicatie - financiën - ecologie
	Op uitnodiging	- nutsbedrijven - woningbouwver.	Zie 1 en LTO	Zie 1 en huidige eigenaar
		Deelproject 1	Deelproject 2	Deelproject 3
Stuurgroep		- wethouder - proj. manager - afd. manager - teamleider financiën - externe inhuur	- wethouder - proj. manager - afd. manager - heemraad - (Provincie Utrecht) - teamleider financiën - externe inhuur	- wethouder - proj. manager - afd manager - heemraad - (Provincie Utrecht) - teamleider financiën - externe inhuur
		Deelproject 1	Deelproject 2	Deelproject 3
Klankbord groep	Op uitnodiging	- nutsbedrijven - woningbouwver. - wijkcommissie	Zie 1	Zie 1

9. Omgevings- en krachtenveldanalyse

9.1 Partners

Bij de verschillende deelprojecten zijn verschillende actoren betrokken en heeft niet alleen de gemeente een belangrijke rol. De gemeente heeft wel de regie. Daarmee geeft ze niet aan dat ze verantwoordelijk is voor (de oplossing van) alle knelpunten maar wel dat ze zich verantwoordelijk voelt voor het proces om gezamenlijk naar een oplossing te zoeken en dit proces te faciliteren. Vooral voor de deelprojecten 2 en 3 geldt dat partners als waterschap en provincie ook een belangrijke inbreng hebben in het formuleren van een lange termijnvisie en -agenda. Zij moeten formeel nog gevraagd worden om hun medewerking.

- **Gemeente**

- Beheerder van het (zakkende) openbaar gebied met voorzieningen als wegen, riolering, groen, openbare verlichting etc. Het beheer van deze voorzieningen is duur omdat de bodem niet stabiel is.
- Het zakken veroorzaakt behalve wateroverlast op straat, kapotte en slecht functionerende riolering en schade aan wegen en groen.
- Ziet het als haar verantwoordelijkheid om de regie in handen te nemen bij het in kaart brengen van problemen, oorzaken en oplossingen en het samenbrengen van partijen die een rol spelen bij dit probleem.
- De (extra) middelen die wellicht nodig zijn om tot een optimaal openbaar gebied te komen zijn schaars.

Er is op ambtelijk niveau een korte informele sondering uitgevoerd naar de mogelijke betrokkenheid van partners HDSR en de provincie:

- **Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)**

- Verantwoordelijk voor het vaststellen en handhaven van oppervlaktewaterpeilen die zo goed mogelijk bestaande en/of gewenste functies faciliteren (droge voeten, voldoende water, veiligheid). HDSR is blij met de hernieuwde aandacht en energie voor dit dossier Kockengen
- Er is goed contact met HDSR op beheerdersniveau en er is bereidheid om mee te denken aan korte- en lange termijn oplossingen.
- Bij de directie van HDSR is eveneens bereidheid. De betreffende hoogheemraad staat positief tegenover deelname.
- Op strategisch niveau is door HDSR aangegeven dat verwacht wordt dat Kockengen een rode vlek op de kaart zal zijn die voortkomt uit het hieronder vermelde onderzoek.. Daarmee aangevend dat het een groot knelpunt betreft en de laagste hoogte wel is bereikt. Men heeft de wens om mee te denken als waterschap over te faciliteren functies in en om Kockengen.
- Als zuiveraar van het rioolwater hebben ze belang bij het ontvangen van onverdund afvalwater. Vanuit Kockengen komt sterk met grondwater verdund afvalwater door ongewenste aansluitingen en/of kapotte riolering.

- **Provincie Utrecht**

- Bij monde van een teamleider: stelt dat de bodemdaling in het veenweidegebied een proces is. Dit proces wordt pas een probleem als bewoners/gebruikers de gevolgen van die daling als een probleem gaan ervaren.
- Er is door de daling dan blijktbaar een "laagste hoogte" van het maaiveld bereikt. Dan ontstaat er urgentie om een oplossing te zoeken. Het proces is van niemand, maar een probleem wel. De provincie werpt zich niet op als probleemeigenaar, is dat ook niet, maar wil wel meewerken.
-

Onderzoek

Provincie, HDSR en Universiteit Utrecht voeren nu een project "laagste hoogte" uit. Een eerste bureaustudie leidt tot een overzicht van kosten en baten (en de partijen aan wie die toevallen) verbonden aan peilaanpassingen. Dit leidt tot een signalering van mogelijk komende problemen.

9.2 Participanten

De volgende partijen zijn belanghebbend en ook te zien als participant, Zonder hun medewerking geen goed resultaat.

Inwoners Kockengen (bedrijven/woningbouwcoöperaties)

Zij hebben een direct belang bij het waarborgen van de bewoonbaarheid van het dorp. Zij ondervinden de periodieke wateroverlast en de hinder van het zakken van de bodem al jaren en onderkennen de noodzaak van maatregelen. Daarmee is er naar verwachting draagvlak voor de fysieke maatregelen en de tijdelijke overlast die daarmee gepaard gaat. Er zal uitleg nodig zijn over de verantwoordelijkheid die zij dragen voor hun eigen terrein. Mogelijk hebben mensen een financieel probleem als ze in relatie tot onze aanpak wel verplicht worden hun eigen terrein op te hogen. Gedacht wordt aan vertegenwoordiging van deze groep via de dorpsraad.

Agrariërs

Hebben geen last van bodemdaling wanneer op tijd het peilbesluit wordt bijgesteld. Als eigenaar van het bouwperceel ondervinden ze die last wel, maar deze daling wordt i.h.a. met een hoogwatervoorziening tegengegaan. Als de bijstelling van de peilbesluiten als één van de oorzaken van bodemdaling ter discussie komt te staan, is de bedrijfsvoering van agrariërs in het gebied in gevaar. Anderzijds zijn ze beheerder van het open veenweidelandschap dat in het algemeen hoog wordt gewaardeerd. Wat is het toekomstperspectief dat met name in deelplan 2 aan de orde komt? Gedacht wordt aan vertegenwoordiging van deze groep via de LTO.

Nutsbedrijven

Beheren allerlei netwerken in Kockengen. Waarschijnlijk ondervinden ze bij het beheer van die netwerken ook schade van de bodemdaling. Het is moeilijk om daarover gegevens los te krijgen. Hun medewerking is nodig bij de renovatie van het openbaar gebied. Afhankelijk van contracten en de Telecommunicatieverordening kunnen ze worden verplicht op hun kosten hun netwerken bij de werkzaamheden te vervangen in het vernieuwde cunet. Hun belang is een stabiele bodem voor hun netwerk, waardoor instandhoudingskosten normaliseren. Hun medewerking en urgentiebesef is van groot belang voor de planning en voortgang van de uitvoering.

Projectontwikkelaar

Een projectontwikkelaar die mogelijk betrokken wordt bij de ontwikkeling van het 4^e kwadrant zal tegen zo laag mogelijke kosten een aantrekkelijke (betaalbaar, mooi, functioneel, ..) wijk maken. Zijn focus zal liggen op de verkoop van woningen en het opleveren van het openbaar gebied conform het gestelde in het bestemmingsplan en het programma van eisen van de gemeente. Het risico bestaat dat de focus minder ligt op het voorkómen van bodemdalingverschijnselen die vaak pas na decennia problematisch worden. De uitdaging zal zijn om een wijk te ontwikkelen die aantoonbaar duurzaam "waterproof" is.

Eigenaar gronden 4^e kwadrant

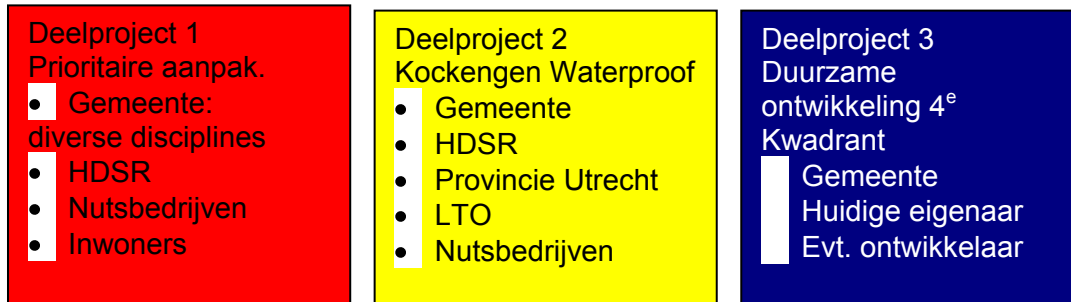
Het bestemmingsplan waarmee de realisatie van het 4^e kwadrant mogelijk is gemaakt, is begin 2012 onherroepelijk geworden. De grondeigenaar heeft, uitgaande van de situatie dat hij de ontwikkeling van de woonwijk wenselijk vindt, belang bij een zo hoog mogelijke opbrengst van de grond door verkoop aan een ontwikkelaar of door zelf de ontwikkeling op zich te nemen.

9.3 Samenwerking

In Kockengen ervaren bewoners en gemeente nu concreet een probleem. De kortetermijnoplossing richt zich op snel te realiseren ingrepen binnen de bebouwde kom (beperking in tijd en ruimte).

Voor lange termijn oplossingen kan de beperking in tijd en ruimte worden losgelaten: dus het totale gebied dat de waterhuishouding in de bebouwde kom beïnvloedt kan dan in beschouwing worden genomen. Er kunnen oplossingen worden ontwikkeld die meer tijd vragen maar wel fundamenteeler van aard zijn. Er kunnen daarvoor langetermijnstrategieën worden ontwikkeld, met als randvoorwaarden bijvoorbeeld participatie van alle betrokkenen, minimalisering van bodemdaling, respectering van geïnvesteerd vermogen en behoud van gebiedsinkomen.

Niet alle partners of participanten zijn in alle deelprojecten actief betrokken. Onderstaand schema geeft per deelproject de gewenste actieve betrokkenheid aan.

9.4 Taken en verantwoordelijkheden projectgroepleden

In deze paragraaf worden de projectgroepleden genoemd met de projecttaken waarvoor ze verantwoordelijk zijn. De taken van de Projectmanager en van de externe projectleider zijn genoemd in hoofdstuk 8.

Medewerker wegen

- Een bijdrage leveren aan de prioritering van knelpunten vwb de bodemdaling.
- Beheersplanning van het wegenbeheer in Kockengen, de afstemming daarvan op het rioleringsbeheer en op de prioritering van de knelpunten.
- Advisering voor keuze aanpak ophoging
- Kostenoverzicht en budgettering ophoging samen met financieel medewerker

Medewerker rioleringen

- Een bijdrage leveren aan de prioritering van knelpunten vwb de bodemdaling.
- Beheersplanning van het rioleringsbeheer in Kockengen, de afstemming daarvan op het wegenbeheer en op de prioritering van de knelpunten
- Kostenoverzicht van rioleringsmaatregelen en budgettering samen met financieel medewerker.

Medewerker financiën

- Onderzoek naar subsidiemogelijkheden.
- Opstellen budgetteringsoverzicht van maatregelen en scenario's

Medewerker communicatie

- Opstellen communicatieplan
- Regierol in het opstellen van communicatiemiddelen, en verantwoordelijk voor kwaliteit en vorm.

Ontwikkelmanager (Ruimtelijke ontwikkeling, deelplannen 2 en 3)

- Inbreng van bestaande plannen op gebied van RO
- Actieve rol in scenariovorming

HDSR en provincie

- een actieve inbreng van kennis en gegevens mbt bodem en waterhuishouding
- actieve rol in de scenariovorming (deelproject 2)

In hoofdstuk 6 zijn de mijlpalen al benoemd. In nu volgend overzicht zijn de primair verantwoordelijken aangegeven.

Deelproject 1 Prioritaire aanpak.	V	Deelproject 2 Kockengen Waterproof	V	Deelproject 3 Duurzame ontwikkeling 4 ^e Kwadrant	V
Juni: - start	PM	Juni: - start	PM	Juni: - start	PM
September: - prioritering knelpuntlocaties - keuze aanpak ophogen	PM AM	November/ december - workshop of charette autonome situatie	PM	September/ november - scenariobeschrijving	PM
November: - communicatieplan - ambtelijke afstemming	PM AM	Maart/april 2013 - workshop of charette scenario's	PM	Januari/ februari 2013 - ambtelijke keuze	AM
Februari 2013: - bestuurlijke afstemming - bewonersvoorlichting - goedkeuring college	W PM W	Mei/ juni 2013 - opstellen agenda - ambtelijke afstemming	PM AM	Maart 2013 - bestuurlijke afstemming	W
Maart 2013: - start uitvoering		September 2103 - bestuurlijke afstemming agenda	W		

PM= Projectmanager; AM= Afdelingsmanager; W= wethouder

10. Communicatieplan

Advies op het hele project

Het project "Kockengen waterproof" kent drie deelprojecten. Voor de communicatie naar inwoners, raad, overheidspartners en belanghebbenden is het belangrijk dat we goed kunnen uitleggen wat de samenhang is tussen de deelprojecten, de doelstellingen, wat de benodigde organisatorische en bestuurlijke processen zijn, en waarom die zo wordt georganiseerd. De projecten vinden namelijk niet in chronologische volgorde plaats. Dit betekent dat in de communicatie verwarring kan ontstaan, als doelstellingen, projectstructuur en processen niet voldoende helder zijn.

Inwoners, raad, overheidspartners en belanghebbenden moeten goed worden geïnformeerd over en betrokken bij het totale project. Slimme participatie en communicatietechnieken moeten passen bij de dynamiek van ieder deelproject en moeten ervoor zorgen dat inwoners goed betrokken worden. Daarvoor moet een overall communicatieplan worden ontwikkeld, dat bestaat uit drie deelplannen, één voor elk deelproject. In dit communicatieplan staat beschreven welke middelen nodig zijn binnen alle fases van het project. De productie van deze middelen wordt vertaald in een communicatiebudget en is onderdeel van het raadsvoorstel ten behoeve van het uitvoeringsplan.

Het managen van verwachtingen is belangrijk bij de communicatie in alle fases van het project, maar vooral in de beginfase. Het project start met visievorming en aanvullend onderzoek terwijl er net een vooronderzoek is afgerond. De inwoners wachten vooral op een oplossing (wat betekent dit voor mij als inwoner?) We moeten goed uitleggen waarom deze fases nodig zijn en dat de definitieve besluitvorming voor de totale aanpak voorbehouden is aan de gemeenteraad. De financiële positie van de gemeente en de landelijke bezuinigingen zijn een onzekere factor. Tegelijkertijd erkent de gemeente het probleem. En ook al kent het probleem verschillende probleemeigenaren, de gemeente

neemt het initiatief en de regie om tot een oplossing te komen. De gemeente gaat daar met open vizier in.

11. Risico's

In onderstaande tabel is per deelproject een overzicht opgenomen van denkbare risico's en mogelijke acties om de risico's te beperken.

Risico's deelproject 1:	Mogelijke acties om risico's te beperken (preventief en correctief)
<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig interne capaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Interne verschuiving werkzaamheden • Externe inhuur
<ul style="list-style-type: none"> • Geen eenduidig beeld oorzaken huidige problematiek 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede analyse opstellen • Goede communicatie • Onderzoek instellen
<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende of te weinig gegevens om prioriteiten in de locaties aan te brengen 	<ul style="list-style-type: none"> • Criteria aanpassen • Nader onderzoek • Toch keuze (laten) maken
<ul style="list-style-type: none"> • Onzekerheden in de te gebruiken materialen omdat er niet erg veel ervaring mee is opgedaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Leren van ervaringen buurgemeenten, experts, toelichtingen fabrikanten etc. • Toepassen als pilot en evalueren
<ul style="list-style-type: none"> • (te hoge) investeringen die gevraagd worden 	<ul style="list-style-type: none"> • Combineren van werken • Beperking in aantal werkzaamheden • Benutting subsidiemogelijkheden • Over langere tijd inzetten
<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek dat tot een beter beeld leidt van de knelpunten die vervolgens groter kunnen zijn dan verwacht (bv breuken riolering) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beter beeld leidt tot betere oplossing voor langere termijn ook als knelpunt groter blijkt te zijn dan verwacht
<ul style="list-style-type: none"> • Te hoge verwachtingen bij inwoners van Kockengen 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede en eerlijke communicatie wat de gemeente gaat doen en wat de verantwoordelijkheden van de inwoners zijn
<ul style="list-style-type: none"> • Weerstand vanuit bewoners die weinig vertrouwen hebben in de aanpak en uitgangspunten ter discussie (blijven) stellen, met verminderd draagvlak tot gevolg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Open en éénduidige communicatie • Signalen en goede ideeën serieus nemen
<ul style="list-style-type: none"> • Ingrepen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld ophoging) kunnen particulieren noodzaken om op hun grond ook maatregelen te treffen (ook ophoging) = kosten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede en eerlijke communicatie wat de gemeente gaat doen en wat de verantwoordelijkheden van de inwoners zijn

Risico's deelproject 2:	Mogelijke acties om risico's te beperken (preventief en correctief)
<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig interne capaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Interne verschuiving werkzaamheden • Externe inhuur
<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig kennis om lange termijnvisie te kunnen bepalen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis opdoen van partners • Externe inhuur van experts • Nader onderzoek voorstellen
<ul style="list-style-type: none"> • Afwachtende en terughoudende bestuurders 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede uitleg en communicatie (wat is knelpunt, oplossing en gevolgen op lange termijn) • Toelichting op verantwoordelijkheden • Voldoende tijd nemen voor bestuurlijk traject • Bestuurders onderling laten afstemmen (tussen partners)
<ul style="list-style-type: none"> • Geen eenduidig beeld huidige problematiek 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede analyse opstellen

	<ul style="list-style-type: none"> • Goede communicatie • Onderzoek instellen
<ul style="list-style-type: none"> • Geen eenduidig beeld mogelijke oplossingsrichtingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis opdoen bij andere gebieden • Meer onderzoek • Keuzes uitstellen en bv kiezen voor geen-spijt maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Discussie over middelen in plaats van over doelen en criteria 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerst overeenstemming over doel en criteria en dit niet laten leiden door middelen en geld
<ul style="list-style-type: none"> • Geen eenduidige keuze/ agenda tussen partners 	<ul style="list-style-type: none"> • Enkele keuzes eventueel uitstellen. Niet alle keuzes hoeven definitief of direct gevolgen te hebben. Het betreft een langdurig traject van afstemming met partners.
<ul style="list-style-type: none"> • Te veel leunen op bekende paden/ standaard oplossingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Door middel van charette met brede groep benoemen dat juist buiten gebaande paden moet worden gekeken. Daarop inspelen.
<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende ondersteuning/ ideeën bij partners 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis bij andere partijen (extern) zoeken •
<ul style="list-style-type: none"> • Draagvlak onder bewoners/gebruikers van het gebied voor mogelijk onorthodoxe oplossingsrichtingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dit vraagt tijd en is lang proces. Het gaat om een agenda voor de lange termijn. Daar waar afspraken kunnen worden gemaakt wordt dat vastgelegd (convenant). Andere afspraken leiden wellicht later pas tot resultaten.
<ul style="list-style-type: none"> • Agenda wordt bestuurlijk niet gedragen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ambities bijstellen want bestuurlijke handtekening wel benodigd.

Risico's deelproject 3:	Mogelijke acties om risico's te beperken (preventief en correctief)
<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig interne capaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Interne verschuiving werkzaamheden • Externe inhuur
<ul style="list-style-type: none"> • Te weinig eigen kennis om nieuwe visie op bouwen op/ in veen te ontwikkelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis opdoen • Externe inhuur van experts • Nader onderzoek voorstellen
<ul style="list-style-type: none"> • Geen eenduidig beeld mogelijke oplossingsrichtingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis opdoen bij andere gebieden • Meer onderzoek • Keuzes uitstellen en bv kiezen voor geen-spijt maatregelen
<ul style="list-style-type: none"> • Te veel leunen op bekende paden/ standaard oplossingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer kennis opdoen • Externe inhuur van experts • Nader onderzoek voorstellen

12. Randvoorwaarden

Onderstaand is een opsomming gegeven van de randvoorwaarden die benodigd zijn om het project goed te kunnen uitvoeren.

Randvoorwaarden bestuurlijk opdrachtgever:

- Is bereikbaar voor projectleider
- Creëert draagvlak (college, raad, inwoners)
- Neemt tijdig de juiste besluiten
- Voldoende beschikbaar budget
- Acceptatie onderhavig PvA
- Houdt regie op bestuurlijke samenwerking met partners als provincie en waterschap

Randvoorwaarden ambtelijk opdrachtgever:

- Voldoende gekwalificeerd beschikbaar personeel
- Creëer draagvlak ambtelijke organisatie
- Geef waar nodig rugdekking aan projectleider
- Ondersteunt het projectmatig werken binnen gemeente
- Houdt regie op ambtelijke samenwerking met partners als provincie en waterschap

Randvoorwaarden ambtelijk opdrachtnemer:

- Voldoende vrijgemaakt zijn om project te kunnen leiden
- De beschikbaarheid van de projectmedewerkers voor dit project
- Krijgt mandaat om binnen het project zelfstandig te werken en beslissingen te nemen

Randvoorwaarden technisch:

- Er is voldoende informatie beschikbaar
- De kosten per inwoner voor het uitvoeren passen binnen het financieel kader van de gemeente

13. Afsluiting en evaluatie

Projectevaluatie:

Na afsluiting van de deelprojecten wordt het deelproject geëvalueerd. Bij afsluiting van het gehele project vindt evaluatie van het gehele project plaats. Dit zal gebeuren door middel van een projectgroepbijeenkomst. De beide opdrachtgevers worden apart geïnterviewd. De bevindingen worden door de projectmanager in een korte notitie gevat.

Decharge opdrachtgever:

De beide opdrachtgevers zullen aan de hand van de evaluatienotitie wel of geen decharge verlenen waarmee het project formeel ten einde komt.

Financieel afsluiten:

Het FCL nummer dient te worden gesloten zodat er niets mee op geboekt kan worden. Eventueel overschot komt ten gunste van de algemene reserve. Een overschrijding mag niet voorkomen, gaandeweg het project moet dit gedekt worden.

Archiveren:

Het gehele projectarchief zal na afloop worden gearchiveerd.

Voor akkoord		
Bestuurlijke opdrachtgever	Ambtelijke opdrachtgever	Projectmanager/opdrachtnemer

Bijlagen:

- Verantwoordelijkhedenmatrix met toelichting
- Raadsinformatiebrief 15 na goedkeuring college van Startnotitie